

SAOPĆENJE ZA ŠTAMPU

Objavljeno u petak, 5. septembra 2003.

Dom za ljudska prava uručuje 5 odluka o prihvatljivosti i meritumu

U **petak, 5. septembra 2003. godine u 9:00 sati** u sali Kantonalnog suda, Šenoina br. 1, u Sarajevu, Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uručio je 5 odluka o prihvatljivosti i meritumu. Slijedi sažetak svih odluka.

1. CH/02/9892 *Dušan LAZIĆ protiv Bosne i Hercegovine*
2. CH/99/1905 *Živko TANASIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine*
3. CH/99/1972 *M.T. protiv Republike Srpske*
4. CH/99/2386 *Pavle DRAGIČEVIĆ protiv Republike Srpske*
5. CH/02/8667 *Mediha NUKIĆ HARBAŠ, Edina, Emina i Jasmina NUKIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine*

CH/02/9892 Dušan LAZIĆ protiv Bosne i Hercegovine

Činjenice

Misija Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini je u toku 2001. godine pokrenula kampanju kako bi zaustavila trgovinu ženama iz Istočne Evrope u Bosnu i Hercegovinu. Rezultat kampanje su bile policijske istrage i zatvaranje nekoliko noćnih barova na području Brčkog, uključujući i noćni bar Lovac podnosioca prijave.

Pokrenuti su krivični postupci protiv nekoliko lica uključujući i podnosioca prijave, i Osnovni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je 12. decembra 2001. godine podnosioca prijave proglasio krivim za krivično djelo posredovanja u prostituciji. Osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest mjeseci i novčanu kaznu od 4.000 KM. Sud je podnosiocu prijave takođe zabranio, kao mjeru sigurnosti, da drži dansing barove za period od tri godine. Sud je smatrao da je podnosilac prijave u periodu od aprila 2001. do jula 2001. godine, u svom dansing baru u Brčkom, prisiljavao žene na prostituciju. Apelacioni sud Brčko Distrikta je 6. februara 2002. godine potvrdio ovu presudu.

Navodne povrede ljudskih prava

Podnosilac prijave se žali na razne povrede svog prava na pravično suđenje, zagarantovanog članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Kao prvo, on tvrdi da mu je povrijeđeno pravo na nezavisan sud. Tvrdi da proces imenovanja sudija u Brčko Distriktu, činjenica da Skupština nije imenovala sudije, te činjenica da su prvo imenovane na probni period od jedne godine, imaju za posljedicu nedostatak nezavisnosti sudstva za vrijeme probnog perioda. Osim toga, on navodi da su sudije bile pod pritiskom od strane predstavnika međunarodne zajednice koji su ostali na raspravi zatvorenoj za javnost.

Kao drugo, podnosilac prijave navodi povredu principa pretpostavke nevinosti, zaštićenog članom 6, stav 2 Konvencije. On tvrdi da je tržišni inspektor 8. avgusta 2001. godine, prije okončanja sudskog postupka, zabranio ugostiteljske aktivnosti i u dansing baru i u susjednom motelu "Lovac" podnosioca prijave. Žali se da je došlo do povrede pretpostavke nevinosti i zbog činjenice da je tužilaštvo obavijestilo TV i druga sredstva javnog informisanja o njegovom hapšenju zbog prostitucije i

zasnivanja ropskog odnosa, iako ga je sud u svojoj konačnoj presudi oslobodio optužbi o zasnivanju ropskog odnosa.

Podnosilac prijave se dalje žali da on i njegov advokat nisu imali odgovarajuće vrijeme za pripremu odbrane u skladu s članom 6, stav 3 (b) Konvencije. Tvrdi da se u tako složenom predmetu nije smjelo tražiti od odbrane da iznese svoju završnu riječ odmah nakon provođenja dokaza.

Na kraju, podnosilac prijave tvrdi da mu je povrijeđeno pravo na ispitivanje svjedoka i dokaza, zaštićeno članom 6, stav 3 (d) Konvencije. Tvrdi da je tužilaštvo pokušalo da zastraši svjedoka odbrane. Osim toga, podnosilac prijave sugerira da su tri potencijalna svjedoka odbrane protjerane sa teritorije Brčko Distrikta prije njihovog saslušanja kao svjedoka. Staviše, sud se oslonio samo na iskaze dva "ključna svjedoka" koje su saslušane prije početka glavnog pretresa, a napustile su zemlju kada je glavni pretres počeo. Dalje se žali da Osnovni sud, bez ikakvog valjanog dokaza, nije pridao nikakav značaj iskazima optuženih, ni iskazima sedam svjedoka odbrane koji su saslušani u toku suđenja, niti iskazima policajaca koji su potvrdili da za vrijeme svojih kontrola i racija nisu našli nikakve dokaze o prostituciji.

Zaključci Doma

Predmet je proglašen prihvatljivim protiv Bosne i Hercegovine. Dom je potom detaljno ispitao navode podnosioca prijave da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje prema članu 6.

U pogledu nezavisnosti suda, Dom je utvrdio da proces imenovanja sudija u Brčkom i činjenica da su sudije koje su donijele odluku u predmetu podnosioca prijave prvo bile imenovane na probni period od jedne godine nisu same po sebi dovoljan pokazatelj da se utvrdi povreda prava na nezavisan sud. Osim toga, Dom nije našao nikakve pokazatelje da je prisustvo predstavnika međunaordne zajednice na raspravi uticalo na pravičnost postupka ili da je izvršen bilo kakav pritisak na sudiju radi vršenja uticaja u nekom pravcu.

Dom je takođe utvrdio da činjenica da je informacija o optužbama protiv podnosioca prijave data štampi ne uzrokuje povredu pretpostavke nevinosti. Pretpostavka nevinosti nije prekršena ni činjenicom da je tržišni inspektor 8. avgusta 2001. godine zabranio ugostiteljske aktivnosti u dansing baru i susjednom motelu "Lovac" podnosioca prijave i kasnije zapečatio te objekte, jer je njegova odluka bila privremena upravna mjera zasnovana na njegovoj vlastitoj inspekciji i ocjeni činjenica.

Dom nije smatrao potkrijepljenim da je branilac bio ometan da na odgovarajući način izrazi svoja mišljenja i brani podnosioca prijave. Zbog toga nije našao povredu člana 6 stav 3 (d) Konvencije, prava na odgovarajuće vrijeme za pripremu odbrane.

Na kraju, Dom nije našao povredu prava podnosioca prijave na ispitivanje svjedoka i zahtijevanje ispitivanja svjedoka, zagarantovanog članom 6, stav 3 (d). Posebno, Dom je našao da je saslušanje nekih od svjedoka prije početka glavne rasprave bilo u skladu s članom 176 Zakona o krivičnom postupku Brčkog. Imajući u vidu da je ispitano sedam svjedoka odbrane, Dom nije našao povredu prava podnosioca prijave na ispitivanje svjedoka u njegovu korist, zagarantovanog članom 6, stav 3 (d). U pogledu tvrdnje da su sudovi u Brčkom pogrešno ocijenili izjave svjedoka, Dom je podsjetio da nije u njegovoj opštoj nadležnosti da svojom vlastitom ocjenom činjenica i primjene zakona zamijeni ocjenu domaćih sudova.

U zaključku, Dom je utvrdio da nije došlo do povrede nijednog aspekta člana 6 Konvencije. Radi toga nije naredio nikakve pravne lijekove.

CH/99/1905 Živko TANASIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Predmet se odnosi na pokušaje podnosioca prijave da ostvari naknadu za vozila, audi 80 TD i mercedes 207D, koja je 1992. godine izuzeo Krizni štab Mjesne zajednice Koševsko Brdo te Regionalni štab Teritorijalne odbrane Koševsko Brdo. Podnosilac prijave je od 24. januara 1997.

godine vodio postupke pred sudskim organima kako bi dobio naknadu za oštećena vozila. Ovi postupci su još uvijek u toku.

Navodne povrede ljudskih prava

Podnosilac prijave navodi da su njegova prava prekršena zbog dužine sudskog postupka. Dalje, žali se da je njegova imovina izuzeta a da za to nije dobio naknadu. Predmet pokreće pitanja u vezi prava na pravičnu raspravu u razumnom roku zaštićenog po članu 6 stav 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Zaključci Doma

Dom napominje da se prijava odnosi na pokušaje podnosioca prijave da ostvari naknadu za izuzeta vozila, a ne na sam postupak izuzimanja. S obzirom da je podnosilac prijave pokrenuo postupak pred Osnovnim sudom I u Sarajevu 14. januara 1997. godine kako bi ostvario naknadu, a postupak je još uvijek u toku, Dom je proglasio prijavu prihvatljivom.

Dom je zaključio da sud u ovom predmetu nije ispunio svoju obavezu da osigura da se postupak okonča brzo u razumnom roku jer je postupak u toku već preko šest godina, a još uvijek nije okončan. Usljed ovog propusta suda, podnosilac prijave je produženo vrijeme bio u stanju neizvjesnosti u pogledu imovine. Dom je radi toga našao kršenje člana 6 stav 1 Konvencije jer u postupku podnosioca prijave nije donesena odluka u razumnom roku.

Pravni lijekovi

Dom je naredio Federaciji Bosne i Hercegovine da preduzme sve neophodne korake da hitno okonča tekući parnični postupak u predmetu podnosioca prijave pred Osnovnim sudom I u Sarajevu. Nadalje, Dom je podnosiocu prijave dosudio 1.000 KM na ime naknade za nematerijalnu štetu.

CH/99/1972 M.T. protiv Republike Srpske

Činjenice

Predmet se odnosi na pokušaje podnosioca prijave da dobije naknadu zbog činjenice da su 8. maja 1992. godine policijski službenici privremeno oduzeli i odnijeli njegovu tehničku robu. Lokalna policija je 10. augusta 1992. godine vratila podnosiocu prijave jedan dio oduzete imovine. Međutim, ostala imovina je nestala i nije mogla biti vraćena. Dana 2. aprila 1993. godine, podnosilac prijave je pokrenuo parnični postupak pred Osnovnim sudom u Bijeljini protiv Ministarstva unutrašnjih poslova, Odjeljenje Bijeljina radi novčane naknade. Ovaj postupak nije završen ni do danas.

Navodne povrede ljudskih prava

Podnosilac prijave navodi povredu člana 1 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima tvrdeći da je naknada koju su mu dosudili domaći sudovi premala i da je kamata pogrešno obračunata. On se dalje žali da sud nije u razumnom roku donio presudu u njegovoj parnici, što predstavlja povredu člana 6 Konvencije.

Zaključci Doma

Dom je proglasio neprihvatljivim žalbeni navod prema članu 6, stav 1 Konvencije u pogledu dužine trajanja postupka nakon 14. decembra 1995. godine, a ostatak prijave je proglasio prihvatljivim.

Dom je utvrdio da je Republika Srpska povrijedila pravo podnosioca prijave prema članu 6, stav 1 Konvencije u pogledu dužine trajanja postupka. Posebno se zahtjev podnosioca prijave za naknadu pred domaćim sudovima nije učinio Domu toliko složenim da bi bilo potrebno da postupak traje više od deset godina, odnosno više od sedam i pol godina trajanja postupka nakon stupanja na snagu Sporazuma.

Pravni lijekovi

Republici Srpskoj je naredeno da isplati podnosiocu prijave iznos od 500 KM na ime naknade za nematerijalnu štetu.

CH/99/2386 Pavle DRAGIČEVIĆ protiv Republike Srpske

Činjenice

Predmet se odnosi na pokušaje podnosioca prijave da ostvari izvršenje ugovora o oročavanju sredstava koji je zaključio sa preduzećem "Certisana" koje se u vrijeme zaključenja ugovora nalazilo u Sanskom Mostu. Podnosilac prijave je od 12. juna 1996. godine vodio postupke pred sudskim organima kako bi bila donesena presuda po njegovoj tužbi protiv preduzeća. Ovi postupci su još uvijek u toku.

Navodne povrede ljudskih prava

Podnosilac prijave navodi da su njegova prava zaštićena članom 6, stav 1 Konvencije prekršena zbog dužine sudskog postupka pred organima Republike Srpske. Osim toga, žali se da su prekršena njegova prava zaštićena članom 13 Konvencije u vezi sa navodima o kršenju člana 6(1) Konvencije.

Zaključci Doma

Dom zapaža da se glavni žalbeni navod podnosioca prijave odnosi na povredu prava, zaštićenog članom 6 stav 1 Konvencije, da sudovi u razumnom roku odluče o njegovim građanskim zahtjevima. S obzirom da je podnosilac prijave 12. juna 1996. godine pred Osnovnim sudom u Prijedoru pokrenuo postupak kako bi ostvario izvršenje ugovora o oročavanju sredstava, a postupak je još uvijek u toku, Dom je prijavu proglasio prihvatljivom.

Dom je zaključio da sud u ovom predmetu nije ispunio svoju obavezu da osigura da se postupak okonča brzo u razumnom roku jer je postupak u toku preko sedam godina, a još uvijek nije okončan. Usljed ovog propusta suda, podnosilac prijave je produženo vrijeme bio u stanju neizvjesnosti u pogledu imovine. Dom je radi toga našao povredu člana 6 stav 1 Konvencije jer u postupku podnosioca prijave nije donesena odluka u razumnom roku.

Pravni lijekovi

Dom je naredio Republici Srpskoj da preduzme sve neophodne korake da hitno okonča tekući parnični postupak u predmetu podnosioca prijave pred Osnovnim sudom u Prijedoru. Nadalje, Dom je podnosiocu prijave dosudio 1.000 KM na ime naknade za nematerijalnu štetu

CH/02/8667 Mediha NUKIĆ HARBAŠ, Edina, Emina i Jasmina NUKIĆ protiv Federacije Bosne i Hercegovine

Činjenice

Podnosioci prijave su kćerke Mehmeda Nukića kojeg je M.L. ubio 1993. godine u dvorištu ispred njihove kuće u Bihaću. Brzo nakon toga pokrenut je krivični postupak protiv M.L.-a i M.L. je optužen za ubistvo. Od tada je Kantonalni sud u Bihaću donio četiri presude kojima se M.L. oslobađa od optužbe. Vrhovni sud je tri puta poništio presude Kantonalnog suda, a predmet vratio Kantonalnom sudu na ponovno suđenje. Predmet je još u toku pred domaćim sudovima, a posljednja presuda Kantonalnog suda još nije postala pravosnažna.

Navodne povrede ljudskih prava

Podnosioci prijave se žale da su povrijeđena njihova prava u pogledu pravičnog suđenja, dužine postupka i da su lišeni svoga prava na ostvarivanje kompenzacije.

Zaključci Doma

Dom je proglasio prihvatljivim žalbeni navod prema članu 6, stav 1 Konvencije u pogledu dužine postupaka od 14. decembra 1995. godine, a ostatak prijave je proglasio neprihvatljivim.

Dom je utvrdio da je Federacije Bosne i Hercegovine povrijedila prava podnosilaca prijave prema članu 6, stav 1 Konvencije u pogledu dužine postupka. Dom je utvrdio da se predmet pred domaćim sudovima ne čini toliko složenim da zahtijeva ukupno gotovo deset godina vođenja postupaka, odnosno više od sedam godina vođenja postupaka od kada je Sporazum stupio na snagu. Dom je utvrdio da domaći sudovi nisu bili u stanju efikasno riješiti predmet.

Pravni lijekovi

Federaciji je naređeno da brzo okonča postupak koji je u toku i da svakom od podnosilaca prijave isplati sumu od 1.000 KM na ime kompenzacije za nematerijalne štete.